

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE
TASSA RISCOSSA	ITALY	GRUPPO 1970% - AUTORIZZAZIONE DCSP/III/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991 - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE		RIVA PIAZZUTTA, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481/533177 - Fax 533177 - Poštni t/rn 11234499
PODUREDNIŠTVO:		Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646

Nevaren razmah desničarskih gibanj v Evropi

Iz dogodkov, ki so se v zadnjih letih vrstili na evropskem političnem prizorišču, izstopata dve glavni vodilni smernici: na Vzhodu je to izhod iz totalitarne države, torej iz enostrankarskega sistema. Na Zahodu pa je to silovit razmah ekstremističnih neofašističnih in neonacističnih komponent.

V bistvu sta ti dve smernici le različni podobi istega problema: odnosa med narodnostjo in državnostjo. Na Vzhodu se namreč zaradi v nekem prehodnem, skoraj anarhičnem obdobju hočejo odrešiti režimske absolutistične nadnacionalnosti in živeti svojo narodno identiteto pod okriljem samostojne in neodvisne države. Na Zahodu pa, kjer je prav tako problem narodnosti in narodnih manjšin zelo pereč, se pojavljajo težnje po ustanavljanju avtoritarnih držav, v katerih je država absolutna vrednota, narodna pripadnost pa je njej popolnoma podvržena.

STARE IN NOVE »DESNICE«

Štirideset let je Evropi uspelo izganjati zle strahove temne preteklosti. Le v državah ob Sredozemlju je fašizem, sicer v različnih oblikah, še ostajal politično reprezentativen: na Portugalskem in v Španiji je živel v obliki režima tja do demokratizacije v sedemdesetih letih; v Grčiji pod podobo vojaške diktature od leta 1967 do leta 1974; v Italiji pa pod okriljem stranke MSI.

V kontinentalni Evropi je samo nemška National Demokratische Partei (Npd) ob koncu šestdesetih let vzbudila strah pred ponovnim vzponom nacizma. V ostalem pa je nacionalistični ekstremizem živel le v majhnih skupinah brez večjih zunanjih projekcij.

V osemdesetih letih se je scenarij radikalno spremenil: po vsej Evropi se od Norveške do Francije pojavljajo nove desničarske stranke. Razlika med novimi in starimi desnicami (kamor spadajo tudi italijanski misovci) ne obstaja samo v volilnih rezultatih, ki so za prve vedno ugodnejši, za druge pa vedno slabši, ampak predvsem v ideoloških nastavkih, saj se stare desnice dokaj čustveno sklicujejo predvsem na simbole, mite in na ideologijo klasičnega fašizma; proglašajo vlogo države kot najvišjo vrednoto, zaprti korporativni sistem ter evropsko kulturno in politično specifičnost kot odgovor ameriškega imperializmu.

Novejša gibanja pa se prilagajajo aktualnim zahodnoevropskim spremembam, predvsem v smislu novega konservativizma in nasprotovanja tradicionalnim strankarskim grupacijam. Glede neokonservativističnega nagnjenja lahko na splošno rečemo, da se je težišče evropskega političnega boja po propadu komunizma občutljivo premaknilo na desno. Razlogi, ki so do tega privedli,

so različnih vrst: ekonomski (središčnost trga in svobodne zasebne iniciative), socialni (brezposelnost, ogromno število beguncev in priseljencev iz vzhodnoevropskih in drugih manj razvitih držav) in politični (splošno razširjen občutek oddaljenosti in nezaupanja do institucionalnega političnega sistema).

Nove neofašistične stranke so torej izraz nekega odpora, ki je že dolgo let tlel v mislih nekaterih nostalgikov ali pa mladih ekstremistov. Zgovoren primer je francoski Front National, ki ga vodi Jean-Marie Le Pen. Leta 1981 je na volitvah stranka izgubila skoraj vse glasove. Leta 1984 pa je doživela nepričakovan podvig in dosegla kar 11,2% glasov, ki jih je ohranila vse do danes. Stranko označujejo zelo izrazit razizem, zahteva po uvedbi smrtnih kazni in po zmanjšanju garancij zapornikov itd. V Italiji so dosegle podoben podvig Lege, ki zagovarjajo skoraj iste stvari.

V nasprotju s temi grupacijami pa opazamo, da tradicionalne desničarske stranke (MSI, nemška Npd, manjše stranke v Španiji, na Portugalskem in v Grčiji) precej nazadujejo, verjetno prav zato, ker je njihova politika izrazito neaktualna in nostalgična.

Ob novih desničarskih strankah (včasih tudi znotraj njih samih, npr. v Angliji in Nemčiji) so zelo razširjeni tudi mladi aktivistični skrajneži, ki po Evropi sejejo teror z nasilnimi in včasih celo zločinskimi dejanji.

ZDRUŽENA EVROPA?

Vprašanje, ki se mi ob tem poraja, je naslednje: kako se bo lahko Evropa resnično združila, če znotraj njenih najvplivnejših držav obstajajo tako razširjena rasistična in celo neonacistična vrenja?

Če ne bo Evropa našla nekega globljega temelja (pri tem imamo kristjani odgovorno poslanstvo!), na katerem bi se lahko združila, je namreč zelo nevarno, da se z Združeno Evropo gradijo le plodna tla za uveljavitev ekstremnih neofašističnih idealov. **DH**

Demos se je razšel

Konec razprtij v Demosu, ki so se začele z Ruplovimi izjavami o klerikalizmu, nadaljevale z izstopom Demokratske stranke in besedami o »desni revoluciji«, je napravil kar Demos sam z razpustitvijo 30. decembra. Peterle se je ob tem odpovedal zamenjavi Rupla in si izboril, da bo vlada mirno delala do aprila, ko naj bi bile predčasne volitve. Dosedanji predsednik Demosa Jože Pučnik napoveduje, da se bodo že v januarju oblikovala nova zavezništva, trda pa bo tudi v parlamentu, saj bo potrebno v zelo kratkem času sprejeti novo volilno zakonodajo (v skladu z novo ustavo, sprejeto 23.

Vatikan priznal Slovenijo in Hrvaško Predsednik Cossiga bo obiskal Ljubljano in Zagreb

Kot ves svet ve, si sv. oče na vso moč prizadeva za mir, v Jugoslaviji. Ponovno in ponovno je obsodil srbsko nasilje na Hrvaškem kot sramoto za Evropo in svet. Svoje odločno stališče do Slovenije in Hrvaške je sedaj pokazal s tem, da je v ponedeljek, 13. januarja, javno priznal neodvisnost in suverenost tako Slovenske kot Hrvaške republike. Torej dva dni pred usodnim 15. januarjem, ki so ga določili v Haagu za priznanje omenjenih republik.

Ta avtonomna odločitev Sv. sedeža odgovarja zadržanju sv. očeta, ki je še na novo leto pozval »katoličane vsega sveta in z njimi brate vseh ostalih krščanskih skupnosti in vse druge, ki verujejo v Boga, k nepretrgani verigi molitve za mir in spravo v Jugoslaviji. Vsi, ki trpijo, posebno ljudstvo na Hrvaškem, naj vedo, da niso prepuščeni samim sebi.«

Z avtonomnim priznanjem obeh republik je Vatikan izpričal, da res niso prepuščeni samim sebi.

Izjava koprškega škofa

Novica, da je Vatikan v ponedeljek, 13.1., dopoldne med prvimi priznal samostojnost Slovenije in Hrvaške me je dohitela na pastoralnem pogovoru z duhovniki v goriškem delu naše koprške škofije in me zelo razveselila. V tem pogumnem koraku vidim veliko ljubezen svetega očeta in vodstva katoliške Cerkve do slovenskega in hrvaškega naroda, priznanje za zvestobo katoliški veri v več kot 1200 letih zgodovine slovenskega naroda. V tem mednarodnem priznanju se kaže skrb katoliške Cerkve do vseh majhnih narodov v njihovem iskanju svobode ter duhovnega, kulturnega in materialnega napredka. To priznanje pomeni istočasno tudi, da je odprta pot za samostojno slovensko škofovsko konferenco in novo upanje za papežev obisk v Sloveniji.

Skupaj s škofom Janezom, z duhovniki in verniki koprške škofije sem tega dejanja vesel.

Metod Pirih
škof

decembra), to pa zahteva 2/3 večino vseh glasov. Stranka demokratične prenovе (bivši komunisti), ki so se sedaj preimenovali v Socialdemokratsko prenovno, so že na nedavnem kongresu metali poglede k Ruplovim, ki pa računajo predvsem na Skoljčeve liberalne-demokrate, Zelene in Socialdemokrate. V opoziciji naklonjenemu tisku se krepijo simpatije do Kučana in Rupla. Delov uvodničar se je tako o Ruplovi Demokratski stranki izrazil kot o »novi, samozavestni stranki... v bliskovitem vzponu«, ki »na srečo... kaže izhod iz krize«.

Leon Marc

Vatikan je s priznanjem Slovenije in Hrvaške dva dni pred uradno napovedanim s strani ES očitno želel spodbuditi tiste evropske države, ki — posebej glede Hrvaške — še omahujejo. Posebna strokovna komisija pod vodstvom znanega pravnika Badinterja je še v torek, 14. januarja, dopoldan zavlačevala z objavo svojih izsledkov, zvedelo pa se je, da le Slovenija popolnoma izpolnjuje vse pogoje za priznanje. Žal se zdi, da pri mnenju omenjene komisije ne bo odločilna le stroka, ampak tudi politika, saj so v bruseljskih krogih postregli z novico, da naj bi se Badinter v začetku tedna mudil v Washingtonu na pogovorih z Vanceom. Tako ostaja odprto vprašanje, če in katere države bodo priznale Hrvaško, za BiH (ta je delno tudi sama kriva, saj je Izetbegović v akrobatskih poskusih, da reši svojo republiko pred vojno, zdaj znova ponudil še eno varianto tretje Jugoslavije, kot južnoslovske zveze držav) in Makedonijo, ki ji Grčija oporeka uporabo imena »Makedonija«.

Premirje na Hrvaškem po sestrelitvi helikopterja opazovalne misije bolj ali manj drži. V teh dneh naj bi na krizna območja prišla petdesetglava predhodnica mirovnih čet ZN, za kar si zelo prizadeva tudi Beograd, k mirni rešitvi YU krize pa se sedaj vse bolj nagiblje tudi Milošević, hkrati pa se v Makedonijo seli zloglasni general Uzelac, dosedanji poveljnik banjaluškega korpusa, ki je odigral odločilno vlogo v bojih v Slavoniji.

Da je priznanje zares že tu, je potrdil tudi Cossiga, ki je napovedal obisk v Ljubljani in Zagrebu. Že prejšnji teden pa je ob pogrebu žrtev sestrelitve helikopterja v Vidmu (pogreba so se udeležili tudi Zlobec, Janša in Kacin) Cossiga ob sebi na tiskovni konferenci posedel Zlobca in obljubil priznanje.

NOVA VLADA ALI VOLITVE?

Je že tako, da je skoraj vsak Peterletov obisk na tujem prilika za napad na premiera in vlado. Tako se je zapletlo tudi ob obisku na Dunaju sredi prejšnjega tedna. Rupel je najprej Peterletu očital, da je za obisk zvedel šele dan prej in da so pripravne nanj potekale mimo zunanjega ministrstva. Opazko o »zasebnem obisku« je prispeval tudi Kučan, ki je ob prihodu s haške konference v Bruslju imel skupno tiskovno konferenco z Ruplom, ki se je vrnil iz Madrida. Peterle je nato pojasnil svojo plat resnice in izjavil, da minister Rupel ni hotel z njim na Dunaj, šele na pisno urgenco pa je dobil spremstvo Ruplove namestnice. Ti navidez nerazumljivi spori v vladi so le odraz novih medstrankarskih bojev. Potem ko je namreč Demos konec decembra sprejel sklep o razpustitvi in predčasnih volitvah za april, do takrat pa naj bi Peterletova vlada osta-

la, je Bučar pohitel z mnenjem parlamentarnih strokovnih teles, da volitev v tako kratkem času ni moč izpeljati, ker še ni sprejeta nova volilna zakonodaja. Temu je sledila izjava Ruplove Demokratske stranke, da vlade ne podpira več, nakar so se med strankami začeli mrzlični pogovori o eventualnem novem mandatarju. Demokrati so nato predlagali Bavčarja. Peterle je ob tem dejal, da težko sprejema njihove kritike vlade, ko pa so ves čas imeli nekaj ključnih ministrov, in dodal, da od stranke, ki je odrekla podporo vladi, pričakuje, da bo tudi odpoklicala svoje ministre. Možnosti, da bi Bavčar res postal novi premier skoraj ni, saj z njim ni zadovoljna niti večina strank nekdanjega Demosa, pa tudi opozicija ne, pač pa obstaja možnost, da bi mandatarstvo dobil bolj ali manj nestranski Drnovšek, ki ga že podpirajo tudi kmetje. Vprašanje pa je, ali bo Drnovšek tvegval nekajmesečno premiersko avanturo, ki ga zaradi nepopularnih gospodarskih ukrepov lahko stane nekaj ugleda, ki ga bo potreboval, saj ga po lastnih izjavah mika, da bi na naslednjih volitvah kandidiral za predsednika države. Če Drnovšek ne bo sprejel kandidature, se po vsej verjetnosti ne bo zgodilo nič in bo Peterletova vlada ostala. **Leon Marc**

Vedno zvesti

Že več desetletij obhajamo na Primorskem v januarju mesec našega katoliškega tiska. Ob koncu januarja je namreč god sv. Frančiška Saleškega, zavetnika katoliškega tiska, in z njim obhajamo nedeljo tega tiska. Radi bi z njim tudi spomnili naše ljudi, da smo v preteklih vročih časih ustanovili katoliški tedičnik z namenom, da bi z lučjo vere in ob nauku Cerkve osvetljevali dogodke pri nas in po svetu. Ob tedniku, ki nosi ime »Katoliški glas«, so se pojavili še »Pastirček« za otroke, »Mladika«, kulturna revija v Trstu, in »Dom« v Slovenski Benečiji.

Že nekaj let obhajajo tudi v Sloveniji mesec verskega tiska s tednikom »Družina« na čelu. Letos so si v ta namen izbrali geslo »Zvesti tudi v prihodnosti«. Mislim, da je to geslo močno na mestu tudi za nas Primorce. Zvesti našemu tisku tudi pri nas. Naj bi nas to spodbudilo, da bi naš tisk še bolj brali, naročali, podpirali in tudi molili zanj, da bi tudi v bodoče lahko izhajal, se širil in vzgajal naše ljudi k zvestobi do Boga in Cerkve in naroda. **C.K.**

Pošljite mi verske knjige

Neki profesor iz Termopila prosi: »Pošljite nam verske knjige. Šle bodo skozi mnoge roke, ker moji dijaki ob prostem času skrbijo za handikapirane sovrstnike.«

Italija včeraj in danes

V današnji italijanski politiki je nedvomno veliko nasprotij navzven in navznoter. To lahko stalno beležimo v vsakdanji politični dialektiki, ki se kaže v ideoloških ali v bolj pragmatičnih, dejanskih podobah. Vse to je danes še bolj vidno, saj se že kaže predvolilna atmosfera oz. medstrankarski boj. Včasih pa je to prav tako opazno že v eni stranki sami, ki se v svoji strujah bolj ali manj razodeva v raznolikih notranjih bojih in polemikah.

Moderni italijanski filozof Benedetto Croce je napisal delo, ki nosi naslov »Zakaj se ne moremo ne imenovati kristjani«. S tem je hotel v bistvu poudariti neke skupne poteze italijanske miselnosti, ki je pač tako ali drugače izšla iz tega versko duhovnega kroga. Mi bi lahko danes ta stavek parafrazirali v smislu, da so tudi danes nekatere skupne idejne poteze italijanske miselnosti, ki pač pogojujejo vsakdanje politično in socialno dejavnost ljudi. Miselnost, ki se ne da ocenjevati samo z zornega kota aktualnosti, ampak predvsem z zgodovinskega vidika in razvoja.

PRESEDNIK REPUBLIKE GOVORI...

Navajeni smo že raznih razvad italijanskih politikov in državnikov. Predsednik vlade Andreotti rad govori v anekdotah, predsednik republike Cossiga pa skoraj nima dlak na jeziku. In to je ponovno dokazal s svojim nedavnim kratkim in neuradnim obiskom v ZDA, kjer so mu v Chicagu na Loyola University podelili častni doktorat (ki je že njegov šestnajsti!). Ob tem obisku je državni poglavar spet bil zelo zgovoren kot je navadno ob svojih obiskih v tujini. Pri tem se je Cossiga vrnil v polpreteklo dobo, to je v čas, ko se je mlada italijanska demokracija po zadnji vojni morala soočiti z nevarnostjo komunistične revolucije. Cossiga je med drugim izjavil, da se je leta 1948 kot osemnajstletni mladenič v svojem mestu Sassari na Sardiniji znašel v skupini demokrščanskih »branilcev« svobode proti nevarnosti zmage ljudske fronte (komunistična levica in socialisti). Tedaj da so bili oni (krščanski demokrati) oboženi in pripravljeni, da ob morebitni levičarski zmagi meseca aprila z orožjem preprečijo revolucijo. Orožje naj bi jim nudili orožniki. Cossiga je še pristavil, da je na Sardiniji to pobudo vodil Antonio Segni, kasneje predsednik republike in vlade (njegov sinovi, med njimi poslanec Mario Segni so sedaj v posebnih izjavi te novice zavrnil). Državni poglavar je s temi »razodetji« hotel predvsem opozoriti svojo nekdanjo stranko, DC (od katere se vedno bolj odmika), da pogleda na svoje pretekla in sedanja stališča.

Cossigove izjave so seveda vzbudile veliko reakcij v Italiji. Sami demokrščanski posebej nekateri predstavniki še tistega obdobja (kot Piccoli, Brusca in drugi) so zelo kritični do teh izjav. Izjave je zavrnil tudi tajnik DC Forlani. Da ne govorimo o levi opoziciji, ki ponovno zahteva odstop predsednika. Res je sicer težko razumeti, zakaj Cossiga stalno išče nasprotovanja in sporne situacije, posebej v zadnjem letu svojega predsednikovanja.

KVIRINAL POLITIČNA NEZNANKA

Znano je, da se julija izteče sedemletni mandat predsednika republike. Do tedaj bodo gotovo že mimo par-

lamentarne volitve, prišlo bo do nove vlade, ki jo bo še vedno imenoval predsednik Cossiga. Nedvomno pa je sama institucija predsedstva republike v zadnjih letih doživela velike spremembe. Če pomislimo na razne predsednike v približno štiridesetletni dobi italijanske republike, lahko vidimo določene razlike v interpretaciji te najvišje državne funkcije. Če so bili recimo predsedniki De Nicola, Einaudi, delno Segni in Leone bolj zadržani, pa so recimo Gronchi, Saragat, Pertini in sedaj Cossiga primer skrajno dinamičnih osebnosti. Predsednik republike ima po ustavi točno določene pristojnosti, ki niso majhne, čeprav niso tiste, ki so lastne neki predsedniški republiki (Francija, ZDA, itd.). Treba jih je le znati izvajati. In to je gotovo predvsem odvisno od osebnosti, stila in značaja posameznega predsednika. Kako bo po Cossigi? Ne vemo. Verjetno pa bo predsedniška funkcija vedno bolj pridobila na dejanskih vlogi, saj se danes postavlja nekako nasproti prevelikemu strankarstvu kot najvišnji izraz ljudske volje.

Spectator

Ali bomo volili skupnega kandidata za parlament?

Prvo nedeljo aprila bodo v Italiji volitve v parlament. Do sedaj je komunistični partiji vedno uspelo, da je v senat izvolila Slovence. Kaj pa v prihodnje, ko se je italijanska partija razdrla? Slovenska stranka tako le razmišlja.

»Za parlamentarne volitve Slovenska skupnost predlaga, naj bi vse politične komponente slovenske manjšine skupno poiskale možne enotne nadstrankarske kandidate, ki bi po izvolitvi odgovarjali manjšini oziroma njenemu zastopstvu, ne pa samim strankam, na listah katerih bi bili izvoljeni.

Ta predlog je oblikovalo deželno tajništvo SSK na zasedanju, ki ga je imelo 7. januarja v Nabrežini. Izhajalo je iz dveh ugotovitev: da moramo Slovenci na bližnjih političnih volitvah dokazati, da podpiramo zahtevo o zajamčenem zastopstvu naše narodnostne skupnosti v vseh izvoljenih organih, od parlamenta preko dežele do pokrajin in občin, in da je poleg tega zaradi novih delitev na levici zelo vprašljiva ponovna izvolitev slovenskega parlamentarca iz komunističnih ali bivših komunističnih vrst.«

Razgovori za ureditev manjšinskega vprašanja

Med Italijo, Slovenijo ter Hrvaško se vršijo razgovori o ureditvi odnosov do italijanske skupnosti v Istri (Hrvaška in Slovenija) ter slovenske v Italiji. Ob teh razgovorih je SSK dala med drugim naslednjo izjavo:

Slovenska skupnost pozdravlja začetek razgovorov med Slovenijo, Italijo in Hrvaško za pravično ureditev manjšinskega vprašanja tako v Italiji kot v Sloveniji in Hrvaški. To je nova priložnost za utrditev sožitja in dobrososedskih odnosov.

Deželno tajništvo SSK je sodelovalo pri sestavljanju skupne spomenice predstavništva slovenske manjšine, ki je bila izročena zastopnikom Slovenije in Italije ter poslana v vednost mednarodnim forumom, zato seveda povsem podpira njeno vsebino in izraža željo, da bi jo pogajalci v največji možni meri upoštevali.

Pastirček, januar 1992

Po praznikih so se otroci vrnili v šolo. Tam jih je že čakal Pastirček. Ob listanju, branju in raznih vajah bodo lahko obnavljali spomine na lepe božične praznike, ki so jih preživeli, saj je ves Pastirček zelo »božičen« od prizora Marija in Jožef iščeta prenočišča do »Smrečice, ki pripoveduje«, pa do številnih pisem in risbic Pastirčkovih prijateljev, ki jih je tudi v tej številki obilo, tako da njegov urednik Marjan piše: »Ob branju toliko vaših lepih prispevkov se s težkim srcem odločam, kaj moram odložiti.«

Goriški otroci se bodo videli na fotografijah zborov, ki so nastopili na Mali Cecilijanki, saj so objavljene fotografije vseh nastopajočih zborov. (Opomba: Škoda, da ni podobnih fotografij mladinskih zborov s Tržaškega). V Pastirčku je seveda še dosti drugega zabavnega in poučnega (uganke, basni Zore Saksida, svetnik meseca sv. Anton Puščavnik. Pesem »Novoletno voščilo slovenskega otroka« je na besedilo Ljubke Šorli uglasbil A. Bratuž.

Domotožje po edinosti

A. M. Slomšek je ustanovil posebno bratovščino molitve za zedinjenje vseh pravoslavskih s katoliško Cerkvijo. Pozneje je ta molitvena zveza prerastla v široko gibanje, Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki je med obema vojnama prirejalo posebne kongrese in srečanja na Velehradu, kjer je bil za škofa in je pokopan sv. Metod. Namen teh molitev in tega gibanja je bilo zedinjenje pravoslavskih. Toda tudi med protestanti se je pojavilo slično domotožje po edinosti in sicer v ZDA. Tudi tu so se zavedli, da je treba začeti pri molitvi. Tako je v začetku našega stoletja na pobudo nekega protestantskega pastora v New Yorku nastala pobuda, da bi osem dni zaporedoma molili v ta namen. Ta pobuda se je polagoma razširila na ostali krščanski svet in je danes povsod v navadi od 18. do 25. januarja.

Prav gotovo je sad teh molitev tudi sedanje prizadevanje za ekumenski zbor, ki je našlo svojo najvišjo točko na zadnjem vesoljnem cerkvenem zboru, ki je vprašanju posvetil posebno pozornost ter izdelal »Odlok o ekumenizmu«.

Odlok izhaja iz dejstva, da je Kristus ustanovil eno samo Cerkev, v teku časov pa so nastale tri Cerkve, kot jih poznamo danes: katoliška, pravoslavna, protestantske cerkvene skupnosti. In vendar Kristus je molil, da bi bili vsi (njegov učenci) eno, kakor sta On in Oče eno. In sv. Pavel piše Efežanom: »Eno telo in en Duh... en Gospod, ena vera in en krst.« To željo Kristusovo smo kristjani spregledali, ko smo se med seboj ločili. To je bilo napak. Zato so se v vseh Cerkvah zbudili verniki, ki

DUHOVNA MISEL ZA 2. NAVADNO NEDELJO

— Vsemogočni večni Bog ti vladaš v nebesih in na zemlji. Dobrotno usliši naše prošnje in pomagaj vsem, ki si prizadevajo za pravičen mir v naših časih...

To nedeljo prosimo Gospoda nebes in zemlje za mir v pravičnosti. Človek, ki hoče, z božjo pomočjo, doseči ta mir, mora:

— Sprejeti kot sopotnika Boga Očeta, njegovega Sina in našega odrešenika Jezusa Kristusa ter moč Svetega Duha. Ako človek odklanja in zanika Boga, je vse mogoče, vse dovoljeno: vojne, nasilje, kriminal, užitek za vsako ceno... Ne moremo do konca zaupati človeku in nanj računati, če nima oblikovane vesti, ne veruje v Boga ljubezni.

— Sprejeti, razumeti in spoštovati bližnjega. Ljubiti ga in z njim potpeti. Sleherni človek mora upoštevati tudi pravice svojega bližnjega; vsaka družina pravice drugih družin; sleherni narod pravice drugega naroda.

Izkustvo kaže, da zagledanost vase, iskanje samo lastnih koristi in to pogosto s pomočjo nasilja, prevare in laži, ne prinaša miru, ampak povzroča sovraštvo, maščevalnost in spopade.

— Sprejeti odgovornost in izpolnjevati vsakdanje dolžnosti. Danes je malo ljudi, ki bi iskreno priznali, da je vestno izpolnjevanje dolžnosti prav tako pomembno, kakor braniti svoje pravice. Sleherni človek, vsaka skupnost, sleherni narod, mora priti do spoznanja, da je odgovoren tudi za druge. Tako ima večina dolžnost, da priskoči na pomoč manjšini, močnejši šibkejšemu...

MILAN NEMAC

Moški zbor ŠTMAVER - zborovodja Gabrijel Devetak

Mati Terezija na poti okrevanja

Na dan po Božiču je mater Terezijo, ki se je mudila v Mehiki, obšla slabost, da so jo prepeljali v neko kliniko v Kaliforniji. Nekaj dni so se bali zanjo, od 6. jan. dalje se ji zdravje stalno izboljšuje. Zdravniku je dejala, da nima časa biti v bolnici, češ da mora na Kitajsko odpret neko hišo svojih hčera ljubezni. Sedaj je na svetu že nad 300 samostanov njenih sester po vseh celinah sveta, tudi v Rusiji in v Zagrebu.

Najbolj vidna in vsem dostopna pobuda je skupna molitev. V tem dajejo zgled papeži sami, ki se od Janeza XXIII. dalje srečujejo s pravoslavni in protestantskimi zastopniki pri skupni ekumenski molitvi. Zadnjič v baziliki sv. Petra ob zaključku posebne sinode evropskih škofov. Zgled take skupne ekumenske molitve smo tudi brali v KG (9. jan.) in se je zgodil v Barkovljah.

Zbornik V edinosti

Tudi letos je za molitveno osmino za zedinjenje kristjanov izšel ekumenski zbornik V edinosti, ki so ga pripravili naši slovenski delavci za zedinjenje. Po vsebini je razdeljen v dve polovici. Članki prvega dela so posvečeni 140-letnici Bratovščine sv. Cirila in Metoda, ki jo je leta 1851 ustanovil A. M. Slomšek. Članki v tej prvi polovici zbornika govorijo ravno o tej bratovščini, ki se je pozneje spremenila v Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki je še danes živo in razširjeno po vsem slovenskem ozemlju, tudi izven Slovenije.

Drugi del zbornika objavlja članke ekumenskega značaja, to je o delu in prizadevanjih za edinost med vsemi kristjani. Temu drugemu delu zbornika so dali naslov: Ekumenski razgledi.

Papež posvetil enajst škofov

Sveti oče ima navado, da na praznik Gospodovega razglašenja posveča nove škofove, in tako je bilo tudi letos. V vatikanski baziliki je posvetil 11 škofov, ki so bili pred kratkim imenovani. Od teh so trije v službi Svetega sedeža, dva sta iz Afrike, eden iz Azije, dva iz Amerike, ostali iz Evrope. Med evropskimi je tudi msgr. Peter Solić, pomožni škof splitskega nadškofa.

Maša za mir

V Banja Luki je na prvi dan leta, ko obhajamo svetovni dan molitve za mir, banjalški škof dr. Franjo Komarica imel v katedrali mašo za mir. Sv. maši so prisostvovali predstavniki pravoslavne Cerkve, muslimanske skupnosti, zastopniki državnih oblasti. Škof Komarica je med mašo prebral tudi poslanico za mir verskih predstavnikov Bosne in Hercegovine.

V sredo, 15. februarja, bodo po vseh cerkvah na Hrvaškem sv. maše za mir.

Zadnje slovo od župnika g. Albina Grmeka

Pokojni g. Albin Grmek med škofom in sobratom Slavkom Slejkom

V sredo, 8. januarja, se je tržaško, zlasti slovensko versko občestvo zadnjič poslovilo od g. Albina Grmeka. Od njega so se poslovili v župni cerkvi na Kontovelu, kjer je nazadnje duše pasel, in ga položili na kontovelsko božjo njivo. Somaševanje je vodil g. škof Lovrenc Bellomi, pogrebni obred pa je opravil sedanji dolinski župnik Rafael Slejko, ki mu je med mašo tudi spregovoril, kot je pokojni sam želel.

Kratko je orisal njegovo življenjsko pot. Rojen v Tomaju dne 2.8. 1925, je bil posvečen v mašnika v Trstu 27.6.1948. Gimnazijske in bogoslovne študije je opravil v Gorici oz. med vojno v Vidmu. Duhovniška služba ga je vodila po večjem številu slovenskih župnij na Tržaškem (Opčine, Ricmanje, Mačkolje, Barkovlje), največ časa pa se je ustavil kot župnik v Dolini in nazadnje na Kontovelu.

»Če so mu bila ostala službena mesta prilika vidne kreativnosti, mu je bil Kontovel eremitorij modrovanja,« je dejal govornik. »Tu ob njegovih razmišljanjih je človek lahko vstopil v zanimiv svet duhovništva, slovenstva, v svet bridkih in veselih spoznanj, v svet pokončnosti, v svet vzornih katehetov, v svet radijske postaje Vera in naš čas, ki jo je vodil devet let, dokler mu zdravje ni začelo nagajati... Vstopil si v svet

osebne tragike in osebne sreče, v svet skrivnosti in zamaknenosti, v svet molitve in predvsem v svet neomajnega zaupanja v Boga.«

»Ko je duhovnik poln vsega tega, je lahko miren in lahko dobi dovoljenje za odhod, kot bi s Tagorejem mogli imenovati Albinovo smrt.«

Odšel je namreč tiho, tiho, ko mu je v spanju odpovedalo srce.

Po maši se je od pokojnega gospoda Albina poslovil še njegov rojak Tomajc Žarko Škerl.

Dan je bil žalosten, ker je morje in vso kraško planoto pokrivala megla, tako da se je tudi narava odela v sivo žalost.

Iz cerkve se je razvil sprevod na domače pokopališče, ki je na vrhu griča kot ves Kontovel. Dolg je bil sprevod duhovnikov in vernega ljudstva. Na pokopališču so se pokojnega g. župnika spomnili še laiki, zastopnik dolinskega vernega občestva in zastopnik Kontovelcev. Zahvalila sta se pokojnemu župniku za njegovo dušnopastirsko delo, posebej za njegovo skrb za mladino. Posebno v Dolini, ko je bil še zdrav, je svoje moči posvetil mladini. Oglasil se je še moški zbor, ki je odpel dve žalostinki, nakar so udeleženci, po stari slovenski navadi, vrgli kepo prsti v njegov grob z molitvijo: Bog ti bodi bogat plačnik za vse, kar si dobrega storil, dragi g. Albin.

Pomembni knjigi o krščanstvu

Pred božičnimi prazniki je zasebna založba Mihelač v Viteški dvorani ljubljanskih Križank predstavila na posebni časnikarski konferenci zajeto delo (988 strani in več kot 1300 ilustracij) z naslovom 2000 let krščanstva. Med uglednimi gosti je bil na predstavitvi tudi ljubljanski nadškof in metropolit Alojzij Šuštar. Obsežna kronika krščanstva nas vodi h koreninam krščanske navzočnosti v svetu. Za ta izredni založniški podvig je značilno, da je velik del knjige ob cerkveno-političnem, organizacijskem in teološko-zgodovinskem razvoju krščanstva, posvečen tudi kulturi in umetnosti. Sicer pa v posameznih zgodovinskih obdobjih razčlenjuje razmerje med kristjani in Judi, med katerimi je zlasti zanimivo vprašanje kristjanov in Judov v poganskem rimskem cesarstvu.

Da bi bil prikaz zgodovine krščanstva čim objektivnejši, ga dopolnjujejo izbrana izvirna besedila iz posameznih zgodovinskih obdobj, ki so odločilno vplivala na razvoj krščanstva v svetu. Posebno bogastvo knjige 2000 let krščanstva ljubljanske založbe Mihelač je slikovno gradivo, ki združuje kar 1300 imenitnih barvnih fotografij.

Prav v dneh pred novim letom pa

je celjska Mohorjeva družba poskrbela še za eno prijetno presenečenje. V sodelovanju z Inštitutom za zgodovino Cerkev pri ljubljanski teološki fakulteti je pripravila izdajo pomembnega enciklopedičnega dela Zgodovina Cerkev na Slovenskem. Pri izdaji tega dela je sodelovalo dvajset najvidnejših slovenskih strokovnjakov za zgodovino, verslovje, kulturo, umetnost, glasbo itd., sicer pa nam knjiga odstira pogled na našo skoraj 2000-letno krščansko preteklost. Pravezprav je že skrajni čas, da se Slovenci zavemo, da nam je v teh stoletjih odločilno pomagalo ohraniti narodno in osebno zavest evangeljsko izročilo, ohranjeno v živi cerkveni skupnosti.

I.V.

Razveseljiva novica iz Zambije

Misijonar Radko Rudež sporoča v pismu, ki ga je odposlal 5. decembra: »Tudi letos bodo pri nas božičevali nadebudni zdravniki ljubljanske univerze. Pet jih je. Prišli so včeraj — za tri mesece. Prva in zadnja postaja sta vedno Matero in še kar lepo število obiskov vmes. Seveda so prišli s pol tone zdravil. Lepo priporočilo za mlado, malo Slovenijo.«

Dr. Marijan Zadnikar 70-letnik

Tik pred novim letom je praznoval visok življenjski jubilej, 70-letnico, dr. Marijan Zadnikar, eden najuglednejših slovenskih umetnostnih zgodovinarjev, znan in visoko cenjen tudi v mednarodnih znanstvenih krogih. V poklicnem in zasebnem življenju je bil in ostal goreč, pokončen in zaveden Slovenec. Vselej in na vsakem mestu je zvest svojemu življenjskemu poklicu in osebnemu prepričanju. Omahoval ni niti v trenutkih, ko se je bilo treba odločiti ali povedati resnico o napakah in zgrešenosti sistema, v katerem so Slovenci v matici živeli zadnjih 45 let. Realsocialističnim veljakom se ni udinjal, še manj klečepal ali hinavsko sledil njihovim zgrešenim idealom in nasilniškimi ciljem.

Njegov značaj so vseskozi odlikovali iskrena vernost, poštenje, močnost, delavnost, odločnost, dostopnost, posluš za čas in ljudi ter izostren čut za pravičnost.

To potrjujejo njegove besede, ki jih je že pred lanskim izidom svojih spominov (Z mojih poti, Državna založba Slovenije) zapisal v monografiji Slovenska znamenja: »Ko me bo Gospod poklical z mojih življenjskih poti na tisto, s katere ni vrnitve, bodo vsa slovenska znamenja stala ob mojem grobu, prav vsa, kar jih je po moji ljubljani domovini, saj bo pod vsakim pokopan del mojega srca in moje ljubezni do najlepše dežele na svetu in do mojega ubogega naroda...«

Kot umetnostnega zgodovinarja ga je več desetletij posebno pritegovala srednjeveška cerkvena arhitektura na Slovenskem in v zamejstvu, zlasti še romanska. Spričo tega je svoje poglavitno znanstveno zanimanje namenil romanski arhitekturi na slovenskem ozemlju. Kot plod dolgotrajnih raziskav je pred desetimi leti (1982) kot njegovo življenjsko delo izšla obširna knjiga Romanika v Sloveniji. V njej je opisal ter arhivsko, grafično in slikovno prikazal nad 200 najstarejših slovenskih cerkva.

Izjemno bogatemu in dragocnemu opusu 38 samostojnih knjig in nad 300 strokovnim razpravam v domači in tuji periodiki se pridružuje vrsta Zadnikarjevih monografij in vodnikov po najpomembnejših umetnostnih spomenikih po Sloveniji in zamejstvu. Naj omenimo le nekatere med njimi: Predjamski grad, Hrastovlje, Stična, Žička kartuzija, Spomeniki cerkvene arhitekture in umetnosti v dven delih, Pleterje, Med umetnostnimi spomeniki na slovenskem Koroškem, Po starih koroških cerkvah, Lepote slovenskih cerkva (Ognjišče, Koper 1985), monografija o Stični in še bi lahko naštevali. Zadnja jubilarntova knjiga so spomini slovenskega umetnostnega zgodovinarja in konservatorja Z mojih poti, ki jih je lani izdala Državna založba Slovenije v Ljubljani.

Čeprav že nekaj let uživa zaslužen pokoj, jubilarntova misel ne miruje. Razmišlja in počasi spet piše. O čem, morda ob drugi priložnosti. Ob tem ostaja zvest svojim načelom in življenjskim spoznanjem. In prav v tem vztrajanju in pogumu je vedrina, ki mu visok življenjski jubilej daje plemenito bleščavo.

Ob 70. življenjskem jubileju dr. Marijana Zadnikarja se voščilom z najboljšimi željami pridružuje tudi uredništvo Katoliškega glasa.

Ivan Virnik

★

Dež za soncem mora biti, za veseljem žalost priti.

Utrinek z evropskega srečanja mladih v Budimpešti

Vsakokrat, ko se podam v Taize oziroma na Taizejsko srečanje se moja notranjost v skupni molitvi z mladimi iz Evrope in drugih krajev sveta pomiri, napoji me z zaupanjem in predanostjo. Občutek mednarodnosti ljudi dobre volje, občutek, da ima toliko mladih različnih jezikov in narodnosti nekaj skupnega, da smo povezani v Kristusovem imenu, da delimo skupna iskanja, mi daje zaupanja v prihodnost. Zavem se svoje majhnosti. Z novimi močmi se uspeš sprijazniti z Njegovimi načrti, ki se mi tolikokrat zdijo v diametralnem nasprotju z mojimi. S preprostim srcem skušam najti pot do Boga in sočloveka.

Podobni občutki me obhajajo tudi ob povratku z letošnjega noveletnega Taizejskega srečanja — evropskega srečanja mladih v Budimpešti od 30. decembra 1991 do 4. januarja 1992, postaje na »romanju zaupanja na zemlji«. Mladi iz Evrope in drugih celin smo skupno z brati Taizejske skupnosti nadaljevali razmišljanje na temo »notranje življenje in človeška solidarnost«. Okrog 75.000 mladih iz vseh držav Vzhodne in Zahodne Evrope, od katerih približno 1.600 udeležencev iz Slovenije, ter mladi iz drugih celin širom sveta smo prišli v Budimpešto z namenom, da v izkušnji preseganja jezikovnih, kulturnih in duhovnih meja prislusnemo skupnemu prijatelju Kristusu in spletemo medsebojne vezi. Zaželeli smo si, da bi naša skupna molitve in skupno bivanje odprla za potrebe soljudi, s katerimi delimo svojo človečnost.

Mladi romarji smo preplavili mrzlo, a zelo gostoljubno Budimpešto. Po bleščeče okrašenih ulicah sem živo občutila nasprotje med skromnejšo opravilo večine udeležencev evropskega srečanja in množico turistov, ki so v Budimpešto prispeli na

oddih, da bi brezskrbno preživeli zadnje dneve starega leta. In prav v pogovoru z znanci, ki so prišli v Budimpešto na noveletne počitnice in so se pripravljali na zabavo za silvestrovo v tipični madžarski restavraciji, sem v zvedavih očeh opazila zbeganost, njihove besede so izdajale zmedo in okornost, češ, kako je mogoče, da se na pragu enaindvajsetega stoletja taka množica mladih odpravi na pot s svojimi nahrbtniki in spalnimi vrečami, da bi preživela dneve ob novem letu v skupni molitvi in osebni premišljevanju, nastanjena večinoma na trdih tleh po šolskih učilnicah. Za veliko večino prisotnih je bilo potovanje na evropsko srečanje zelo naporno, zahtevalo je marsikatero neprepano noč. Prišli so kljub denarni stiski, s peščico rubljev in dvema dolarjema, da bi se duhovno obogatili in ponesli v kraje, kjer je bila do pred kratkim Božja beseda uradno prezirana in zaničevana, besede, predvsem pa dejanja upanja, sprave in miru. Prišli so iz krajev, kjer divja vojna vihra, da bi spravo vnesli tja, kjer je rana sovraštva. Prišli so tudi iz držav, ki sloviyo zaradi svoje blaginje in potrošništva, iz ZDA, Kanade, daljne Avstralije. Prišli so, da bi skušali udejaniti besede, ki jih je brat Roger naslovil udeležencem letošnjega noveletnega srečanja v Budimpešti: »Vsi, kateri iščejo spravo s preprostim srcem, ki gori od ljubezni, odkrijejo svobodo kot polnost notranjega življenja.«

Ko se po intenzivnem preživetih dneh v Budimpešti vračam v domače kraje, se v meni poraja vprašanje: Ali res ne bi bilo mogoče, da bi se tudi zamejski Slovenci organizirano udeležili prihodnjega srečanja, kot se je to na pobudo g. Toneta Bendenčiča zgodilo pred daljnimi dvanajstimi leti za Taizejsko srečanje v Rimu? lg

Zanimivo razkritje

Verska radijska postaja pomagala zadušiti državni udar v Moskvi

V decembrski številki glasila ustanove »Pomoč Cerkvi v stiski« popisuje ustanovitelj ustanove p. Werenfried usodo prve verske radijske postaje v Sovjetski zvezi.

Aprila 1991 so poslali v Moskvo aparaturo za ekumensko radijsko postajo za pravoslavno in katoliško Cerkev. Ministrstvo ni dalo dovoljenja za delovanje, zato je aparaturo ostala v skladišču.

Prišel je državni udar. Vse radijske postaje so bile v rokah upornikov. Elcin je skušal govoriti ljudstvu s tanka, a glas ni segal daleč. Ko se je vrnil v parlament, je dejal, da nujno potrebuje radijsko postajo. Pravoslavni poslanec mu zašepeta: Jaz imam eno! S tovornim avtom so šli

iskat aparaturo, jo prekrili s paketi hrane, ki naj bi bila potrebna poslanecem v parlamentu, in jo prepeljali v parlament. Štiri ure kasneje je mogel Elcin že govoriti po radiu, kar je bil začetek konca državnega udara.

Ruski predsednik se je zahvalil za uslugo in takoj dovolil delovanje postaje z verskimi programi. Radijska postaja je še vedno v prostorih parlamenta in vsak dan oddaja verske programe.

Zanimivo je še to, da je predsednik državne televizije za 13. oktober organiziral direktno televizijsko oddajo s Fatimo, da je rusko ljudstvo končno moglo zvedeti za Marijine napovedi o Rusiji.

V prvi knjigi Detelovih Izbranih del, ki izide pod naslovom Poslednja gora na približno 250 straneh, je objavljena moderno zasukana proza, ki jo je avtor pisal predvsem v letih 1960-1975 po prihodu na Dunaj in je delno izšla v knjigah v Trstu in Londonu.

Knjiga Poslednja gora — Izbrana dela Leva Detele — Prva knjiga (I.) — bo na prodaj v knjigarnah v Sloveniji in v zamejstvu, naročite pa jo lahko tudi pri avtorju na Dunaju, A-1220 Wien, Donaustadtstr. 30.

ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

Praznik božične pesmi v Gabrjah

Župnijska zbor iz Mirna in Rupe-Peči sta pred nekaj leti zasnovala skupno božičnico, s katero sta se leta 1988 predstavila v Rupih, leta 1989 v Mirnu, leta 1990 na Peči in lani v Orehovljah. Letos sta svojo pesem ponesla tudi preko župnijskih meja, zakaj, sta sama povedala v uvodni napovedi: »Ko smo tako obiskali domače cerkve, smo se ozrli še naokrog in ni naključje, da se je naša misel najprej ustavila prav v Gabrjah. Ne gre zgolj za stare zgodovinske povezave naših krajev, ki jih zelo otipljivo ponazarja okoliščina, da je del gabske fare po razmejivji pripadel Mirnu. Prijateljske, sorodstvene, pa tudi verske in kulturne vezi naših ljudi se nadaljujejo, vaša cerkev sv. Nikolaja na robu kraške planote, kjer si podajata roke Vipavska dolina in gozdno bogastvo, pa skriva v sebi neko zlahtno pomenljivost, ki privabi mimoidočega, pa čeprav gre prvič tod mimo. Zdi se, kot da rahla dvignjenost cerkve na tej vzpetini simbolizira tudi hrepenenje po duhovnih razsežnostih našega bivanja in njihovem dvigu nad vsakdanje materialne minljivosti. Zato smo še posebej radi prišli v Gabrje in bomo še z večjim navdušenjem zapeli pri vašem patronu sv. Miklavžu.«

Pevci so zares zapeli iz srca. Še nikoli jih ni bilo toliko v gabski cerkvi, smo slišali, a tudi poslušalci niso zaostajali: cerkev je bila polna, kot je le ob izrednih dogodkih. Če dodamo še vso zlahtno privlačnost programa, je kar na dlani sklep, da smo doživeli pravi praznik božične pesmi. Pevke in pevci so nam jo približali v vsej njeni prepričljivosti tako po obliki kot po vsebini. Predstavljena

je bila z otroškim zborom Rupa-Peč-Štmaver (tri pesmi), mešanim zborom Bilje-Orehovlje-Miren, ki vsaj po delu članstva deluje še kot mladinski (dve pesmi), združenima župnijskima zboroma Miren in Rupa-Peč, najprej v mešani (dvanaest pesmi) in nato še v moški zasedbi (dve pesmi), za spontani zaključek pa je sledila še Sveta noč, kateri je pritegnila vsa cerkev. Vsebinsko je črpala iz neizčrpane božične zakladnice s pomenljivo rastjo do markantnih Cererjeve Počivaj milo Detece, Renerjeve Božična noč in Vrabčeve Bila je noč. Prednosti mogočnega združenega zbora so se tu še posebej izrazile: prepričljivim sopranskim višinam, sploh značilnim za božične melodije, so navdušeno sledili številni tenorji, alti in basi. Združeni moški zbor pa je v spomin na dragega Lojzeta Bratuža zapel njegovo Noč najjasnejša, najlepša. Govorico pesmi je pomenljivo dopolnila še duhovna misel g. Marjana Markežiča, spremljana z ubrano pozornostjo.

Otroški zbor je vodila Nadja Kovic, spremljala pa Damjana Čevdek. Ostalim zborom je dirigiral Andrej Budin. S spremljavo na harmoniju je sodeloval Antek Klančič.

Pevcem bo v posebno zadoščenju oca, da je bila to ena najlepših letošnjih božičnic in ravno tako, da je pri njihovih vsakoletnih, sedaj že tradicionalnih božičnih srečanjih vsako leto lepše. Njihovo veselje pa se je seveda nadaljevalo še v gabskem župnišču, ki so ga prijazne domačinke spremenile v topel domek velike pevске družine.

P.B.

Štandrež združen v znamenju miru

V nedeljo, 22. decembra, je na trgu sv. Andreja štandreška konzulata organizirala popoldansko srečanje v znamenju miru. Sodelovali so osnovna šola F. Erjavec in razna štandreška društva. Sončni popoldan je privabil na štandreški trg lepo množico ljudi, ki so z veseljem prisluhnili pestremu programu in dali svoj prispevek v nabirko za Caritas. Najprej so nastopili otroci z dvojezičnim recitalom in božičnimi pesmimi. Njihovo sodelovanje je ustvarilo med prisotnimi tipično božično atmosfero, saj sta čistina in vedrina otroških obrazov tista moč, ki lahko pomiri in navdahne z veseljem večkrat nemirni svet odraslih. V tem duhu so organizatorji nesli na domove najstarejših vaščanov prijetna darila. Zatem sta združena štandreška mešana pevška zbor Oton Župančič in Štandrež (skupaj okrog 70 pevcev) pod vodstvom Mirana Rustja in Valentine Pavio zapela tri pesmi.

Na trgu so bile tudi dobro obložene mize, ob katerih se je množica po končanem programu še precej časa ustavila. Pevci obeh zborov so se zbrali v krogu ter s pesmimi in igrami ustvarili zelo prijetno in domače vzdušje. Srečanje se je nadaljevalo še po sončnem zahodu, saj je prisotne grela toplina tiste povezanosti, enotnosti, ki prerašča meje ideoloških in narodnih razlik ter gradi mir in sožitje — najpomembnejši ustvarjalni vrednoti Zamejstva, če hoče to postati srednjeevropsko tudi v duhu in ne samo na geografski karti.

Štanderka
Kdor sam sebe povišuje,
prazno glavo oznanjuje.

A.M. Slomšek

Koncert božičnih pesmi v Trstu

Zveza cerkvenih zborov, zvesta svojemu vsakoletnemu programu, je v nedeljo, 12. januarja, ob štirih popoldne v stolnici sv. Justa organizirala koncert božičnih pesmi. Zasnova je bila spremenjena. Prvi del je bil posvečen 70-letnici dr. Zorka Hareja, ki je predsednik Zveze. Zato je Združeni tržaški mešani zbor zapel tri zahtevnejše Harejeve božične pesmi. Zbor je vodil Janko Ban. Potem je deklški zbor Vesela pomlad zapel pet Harejevih božičnih pesmi, prirejenih za mladinske zборе. Zbor je vodil Franc Pohajač.

V drugem delu koncerta pa je nastopila vokalna skupina AVE iz Ljubljane. Skupina deluje v sklopu

župnije Vič-Ljubljana. Pri zboru so mladi ljudje, po večini študentje, ki jih uspešno vodi Andraž Hauptman. Zbor je zapel šest pesmi brez spremljave pred oltarjem.

V premoru je openski župnik dr. Zvone Štrubelj povedal priložnostno misel. Podal je kratko, a izvirno in občuteno na božično razploženje uglašeno duhovno misel.

Pevci so se medtem povzpeli na kor in ob spremljavi orgel zapeli še sedem božičnih pesmi. Krona teh pesmi je bila Renerjeva Božična noč, ki v mogočnem zaključnem akordu pove: Prihaja Bog.

Prisotnost ljubljanskega zbora AVE je bila posrečena, saj se tako

poudari enoten slovenski kulturni prostor. Zbor je zapel sicer že znane božične pesmi, a dovršeno. Zbor ima odlične pevke in pevce, ki pozorno sledijo svojemu sposobnemu dirigentu.

Udeležba je bila dobra, saj so bile natrpane vse klopi in še veliko ljudi je stalo. Verjetno je k temu pripomoglo tudi lepo vreme. Med ljudmi je bilo občutiti slovesno razpoloženje in pričakovanje.

Povabilo napovedovalke Marije Mamolo ob koncu koncerta, da skupno zapojemo Gruberjevo Sveto noč, so vsi prisotni sprejeli in stolnica je odmevala ob mogočnem petju priljubljene božične pesmi, brez katere si skoraj ne moremo predstavljati Božiča. (Ob petju te pesmi mi je prišla misel: Ali ne bi mogli enkrat za Božič organizirati koncert samih ljudskih božičnih pesmi, ki jih znajo mnogi, in še ob podpori cerkvenih pevcev? Petje, upam, bi zajelo vse prisotne.)

Hvala Zvezi cerkvenih zborov, ki nam je pripravila tako lep duhovni in umetniški užitek. Predsedniku Zveze dr. Zorku Hareju pa želimo ob življenjskem jubileju, da bi še vrsto let uspešno vodil delovanje Zveze v korist naših župnijskih občestev in vse naše slovenske narodne skupnosti.

SZ

Demonstracija za mir na Dunaju

V središču Dunaja je bila v sredo, 4. decembra demonstracija za mir na Hrvaškem. Demonstracije se je udeležilo nad 3000 ljudi različnih verskih in političnih prepričanij. Pobudo je dala »Akcija za življenje«. Med udeleženci je bil tudi kardinal König.

Glavne faze Primorskega dnevnika

Zlasti na Tržaškem je nastala polemika okrog Primorskega dnevnika, ki je baje prišel v roke nekemu italijanskemu gospodarskemu mogotcu. Politiki pri SSK so ob tem razburjeni, ker so upali, da bo ta slovenski dnevnik postal res skupno glasilo in skupna last vseh Slovencev. Res je, da je bilo v listu večkrat zapisano, da je glasilo vseh Slovencev. Nekateri so verjeli, če ni bil to v preteklosti, da bo vsaj postal sedaj v novih političnih razmerah v Sloveniji. Ker se to ni zgodilo, so razočarani. A z dnevnikom drugače ni moglo biti, kot priča vsa njegova preteklost.

Primorski dnevnik so začeli tiskati v Trstu v maju 1945, ko so Trst zasedle jugoslovanske čete. Nastal je kot nadaljevanje Partizanskega dnevnika.

Prva njegova faza: Zvesta služba jugoslovanski partiji in maršalu Stalinu ter Sovjetski zvezi. Če kdo ne verjame, naj vzame v roke letnike tistega časa.

Druga faza: Junija 1948 je prišlo do znane informbirojske resolucije, s katero je Stalin ekskomuniciral Tita in jugoslovansko partijo. Primorski dnevnik je postal glasilo »titovistov«, titopartijcev in s tem vnet zagovornik politike jugoslovanske partije. Pri tem se je zelo zameril italijanski partiji Palmira Togliattija in Vidalijski v Trstu, ki je Primorski dnevnik zelo napadala.

Tretja faza: Prišlo je do poravnave med sovjetsko in jugoslovansko partijo ob obisku Nikite Hruščeva v Beograd. Zato je moralo priti do pobotanja tudi med slovenskimi in italijanskimi levičarji. Tedaj je prišlo povelje iz Ljubljane, naj se ukine sekcija slovenske jugopartije, njeni člani pa naj pristopijo v italijanske levičarske stranke, ali komunistom ali k socialistom. In Primorski dnevnik je postal prijatelj enih in drugih, da so le prisegli na levico.

In še četrta faza: V Sloveniji se je začel tudi v partiji tih proces demokratizacije, posebno še za časa Staneta Kavčiča. Zato je tudi Primorski dnevnik začel postajati manj partijski in politično bolj odprt. Odkrival je tudi nekomunistične Slovence in celo papeža ter Cerkev. Zapisal je celo, da je glasilo vseh Slovencev v zamejstvu.

Mnogi demokratični Slovenci so mu verjeli. Iz sedanjih razočaranj je videti, da so mu verjeli tudi pri SSK. Toda slovenski dnevnik je stopil le v peto fazo svojega življenja. Verjetno bo odslej služil prenoviteljem in Ruplovim demokratom v Sloveniji, pri nas pa v še večji meri Craxijevim socialistom in De Michelisovi zunanji politiki.

Preroki so pa umrli, zato počakajmo, kakšna bo peta faza tega tržaškega dnevnika.

K.H.

Naša dobrodelnost v letu 1991

Časopisi:		Sv. Jernej - Opčine	1.120.000
Katoliški glas	12.885.000	Vesela pomlad	150.000
Pastirček	425.000	Sv. Ivan	1.370.000
Skupno	13.310.000	Skupno	2.640.000

Cerkve - Gorica:

Sv. Ivan	2.645.000
Števerjan	5.110.000
Jazbine	670.000
Sovodnje	4.205.000
Rupa-Peč	720.000
Gabrje	650.000
Vrh	1.900.000
Štandrež	945.000
Pevma	200.000
Mavhinje	2.995.000
Slivno	4.110.000
Zgonik	3.250.000
Nabrežina	11.270.000
Skupno	38.670.000

Cerkve - Trst:

Bazovica	22.190.000
Gropada	190.000
Pesek	210.000
Opčine	540.000
Ferlugi	459.000
Bani	290.000
Ricmanje	7.625.000
Domio	1.375.000
Mačkolje	1.980.000
Skupno	39.274.000

Domovi:

Katoliški dom - Gorica	7.150.000
Zavod sv. Družine	3.975.000
Skupno	11.125.000
Marijanišče - Opčine	70.000
Sv. Ivan - Trst	5.880.000
Rojan	3.285.000
Skupno	9.175.000

Misijoni in lačni po svetu:

Slovenski misijonarji	21.913.000
Misijonar Kos	760.000
Lačni po svetu	2.333.000
Skupno	25.006.000

Zbori:

Mirko Filej - Gorica	1.600.000
Center Komel	350.000
Rupa-Peč	1.150.000
Fantje izpod Grmade	490.000
Skupno	3.590.000

Ustanove:

Sklad »Mitja Čuk«	1.118.000
Vinc. konferenca - Ts	1.140.000
Skupno	2.258.000

Vipava - semenišče	2.565.000
Sv. Gora	9.180.000
Dom - Sv. Višarje	14.321.000
Slomškov spomenik	5.350.000
Skupno	31.416.000

Razni darovi	7.900.000
Za poplavljenca v Sloveniji	8.088.000
Za poplavljenca v Bangladešu	8.925.000
Pomoč Sloveniji	40.885.000
Pomoč Hrvaški	14.100.000
Skavti - GO	8.669.000
Skupno	88.567.000

Povzetek:

Časopisi	13.310.000
Cerkve - GO	38.670.000
Cerkve - TS	39.274.000
Domovi - GO	11.125.000
Domovi - TS	9.175.000
Misijoni in lačni	25.006.000
Zbori - GO	3.590.000
Zbori - TS	2.640.000
Ustanove	2.258.000
Vipava - Sv. Gora	31.416.000
Dom na Sv. Višarjah	14.321.000
Slomškov spomenik	5.350.000
Skavti - GO	8.669.000
Razni darovi	7.900.000
Poplavljenca v Sloveniji	8.088.000
in Bangladešu	17.013.000
Pomoč Sloveniji in Hrvaški	54.985.000
Skupno	265.219.000

Nov pomožni škof kardinala Kuhariča

Vatikansko glasilo prinaša obvestilo, da je sveti oče kardinalu Kuhariču imenoval še enega pomožnega škofa. To je duhovnik Marko Čulej, dosedanji podravnatelj bogoslovja v Zagrebu.

Stolnica sv. Justa v Trstu

Sv. brata Ciril in Metod. Vzhodna ikona

Srečanje s predsednikom

Letošnje zimovanje v Bohinju bo vsem udeležencem ostalo v spominu: poleg enkratnih prijateljskih doživetij še po dveh dogodkih.

Staro leto se je nagibalo h kraju. Za šesto uro popoldne smo določili zahvalno bogoslužje. 57 mladih je počasi polnilo obokano kapelo v župnišču. Pridružili so se jim še tisti mladi, ki so pred leti preživljali isti način življenja in so letos v dveh skupinah preživljali svoje počitnice prav tako v Bohinjskem kotu. Z veseljem so se odzvali povabilu, da bi skupaj z nami bili soudeleženci pri tem zahvalnem bogoslužju. Kot da se je v njih prebudilo tiho hrepenenje po doživetjih in skupnem življenju, ki so ga doživljali na tem prostoru, nekateri pet, drugi šest, sedem, osem let. Čez sto mladih s Tržaškega je tako prisostvovalo daritvi svete maše. Po končanem bogoslužju ni bilo konca pozdravljanja. Nekateri so obljubili, da pridejo še po polnoči, kar se je tudi zgodilo. Tako so se ta večer ob oltarju združile generacije vseh enajstih let zimovanja v Bohinju.

Drugi dogodek se je zgodil na samo novo leto. Utrujeni in še zaspani od neprespane noči smo se začeli pripravljati na odhod. Kosilo smo imeli že ob enajsti uri. V trenutku smo se ozrli proti vratom. Nekdo je zaklical: Predsednik slovenske vlade! Nekateri niso mogli verjeti, drugi ga v preprosti popotni obleki in starih planinskih čevljih ne bi niti prepoznali. V jutro se je napotil na daljši sprehod od Ukanca ob jezeru k Sv. Janezu. Ko je zvedel, da se malo naprej nahajajo mladi s Tržaškega, je podaljšal korak še za eno uro in prispe do nas. Vzdušje je bilo nepopisno, obenem pa tudi presenečenje. Zapeli smo Zdravljico in potem še nekaj pesmi v pozdrav. V svojem pozdravu je predsednik slovenske vlade Lojze Peterle vsem zaželel vsega dobrega v novem letu in naj se kot mladi dobro pripravljajo na življenjske naloge. Tudi vam bo laže, je dejal, ko bo Slovenija priznana kot svobodna in samostojna država. Nihče več se ne bo čutil brez svojega doma. Tudi z vašo pomočjo smo prišli do tega cilja, z vami, ki ste ostali zavedni Slovenci. V Sloveniji sicer to leto še ne bo lahko, za naslednje pa že upamo na boljše.

Kosila je bilo kar na hitro konec. Marsikdo se je hotel osebno pozdraviti s predsednikom, mu dati roko, ga kaj vprašati. Nekdo je dal predlog, če bi se hotel z nami slikati. Sprejel je povabilo. Še zadnji pozdravi, kajti že je prišel čas za odhod. Avtobus bo prišel čez nekaj minut in bo tako zaključil letošnje prav posebno zimovanje. S seboj pa bo odpeljal vse spomine in doživetja, ki bodo ostali še dolgo v srcih mladih udeležencev.

T.B.

Sveti oče krstil 42 otrok

Praznik Jezusovega krsta v reki Jordanu daje svetemu očetu priložnost za krščenje otrok. Letos je v baziliki sv. Petra krstil kar 42 otrok, od teh 26 dečkov in 16 deklic. Ob krščenju je govoril o izrednem pomenu sv. krsta in o dolžnostih, ki jih sprejemajo starši s krstom svojih otrok.

Hvala vam

»Srčna hvala za molitvenik in katekizem, ki ste ju darovali moji družini. Moji otroci so srečni za obe knjigi. Hvaležni smo osebam, ki na nas ne pozabijo. Po vaši dobroti bomo sedaj lahko vzgajali naše otroke v veri,« piše mati iz Armurska v Rusiji.

IZ SLOVENSKE KOROŠKE

Pred kratkim je izšla 33. št. Celovškega zvona, ki ga izdaja Društvo prijateljev pri Mohorjevi založbi. V njem so najbolj aktualne teme o položaju v nekdanji Jugoslaviji oz. Sloveniji ter pogovor z direktorjem Mohorjeve družbe dr. Antonom Korenom.

Pri celovski Mohorjevi je konec leta 1991 izšla zelo zanimiva in poslušanja vredna glasbena kaseta Hvalnica božji Materi (Himnos Akathistos).

Ob proslavi 140-letnice Mohorjeve družbe je celovski župan kot darilo prinesel s seboj obljubo, da bodo nekdanjo Schüttgasse preimenovali v »Dr. Janko Hornböck-Gasse« - po nekdanjem direktorju Družbe. To se

Svetoivanska skupnost priredi v stari cerkvi sv. Pelagija (ul. Alle Cave pri Sv. Ivanu v Trstu)

Koncert

božičnih pesmi

Poje mešani pevski zbor Rupa-Peč. Vodi Zdravko Klanjšček. Spremlja Lojzka Bratuž. Nedelja, 19. januarja 1992, ob 16. uri

»Moja župnija po padcu komunizma«

Župnik iz župnije v nadškofiji Ravenna opisuje razmere v svoji župniji po zatonu komunizma.

»V moji župniji je bil komunizem vera in sedež partije cerkev... Nedeljsko mašo obiskuje 1% ljudi, za partijo pa glasuje 78,8%... Vendar je sedaj nekaj novosti. Čutimo se svobodne. Prenehalo je nadzorovanje in zasledovanje. Ni več groženj, ne rapresalij. Nekaznovano se lahko gibljemo po župniji. Družine nas začenjajo sprejemati. Prvič lahko pridemo tja, kamor v preteklosti nismo smeli... Komunizem je v krizi in pušča za sabo praznino.« Župnik se vprašuje: »Kdo bo napolnil praznino? Župnijska skupnost, ki je v resnici ni?«

Kjer piše o Bogu

Saša iz Kijeva piše: »Ne jaz ne mama ne znava moliti, toda prosim vas, da mi pošljete knjigo, ki govori o Bogu.«

je pred dnevi res zgodilo in zdaj se v koroškem glavnem mestu že tri - čeprav kratke - ulice imenujejo po slovenskih kulturnih oz. zaslužnih moških (zgradba Slov. gimnazije stoji na Janežičevem trgu, Modestov dom pa nosi ime po dr. Jošku Tischlerju).

Od 2. januarja je v hotelu Antona Antoniča na Reki v Rožu na okrevanju 23 otrok (s spremstvom) iz Vukovarja. Bivanje in darila so omogočili: Zveza slov. zadrug, Carimpej in trgovina Krivograd iz Šmihela.

Koroške radijske novice so bile ta teden polne novic, da gre slovenskim kulturnim organizacijam »za nohte«, ker ni več denarja iz Slovenije, avstrijska vlada pa tudi nima razumevanja za te vrste težav. Zdaj vsi samo upajo, da ne bo res prišlo do zaprtja nekaterih ustanov kot npr. domov, vrtcev in organizacij.

Slovenski kulturni klub in Mladinski odbor prosvete prireja v soboto, 18. t.m., na sedežu slovenske prosvete ul. Donizetti, 3 Trst,

SLOVENIJA PARTY

To je slovesnost ob mednarodnem priznanju samostojne Slovenske države.

Vabljeni vsi člani, prijatelji, starši in simpatizerji naše mlade države.

Začetek ob 18.30.

TRST

Slovensko dobrodelno društvo za pomoč Hrvatom

Našo prvo pomoč Hrvatom smo poslali že septembra, ko smo odpeljali v Istro nekaj zabojev posteljnine. S pravo nabiralno akcijo pa smo začeli kasneje, ko se je na nas obrnil center Rdečega križa Slovenije iz Ankarana. Zanje smo zbrali 200 parov čeljev, nekaj zabojev zdravil in več stotin plenec. Svoje delo smo raztegnili tudi na Goriško. Iz Števerjana so nam naši požrtvovalni sodelavci pripeljali dva kombija oblačil, prehrane in igrač. Iz Doberdoba nam je društvo Hrast posredovalo vsoto denarja in večje število paketov, ki so jih skrbno pripravili sami otroci za svoje vrstnike s Hrvaške. Teh so se spomnili tudi otroci italijanskega in slovenskega otroškega vrtca z Grete (Trst).

Nabrlo se je toliko blaga, da ga sami nismo več mogli voziti čez mejo, zato smo se povezali z Združenjem za pomoč Hrvatom in predvsem s Karitasom v Portorožu. Povezali smo se tudi z gospojo Eriko Gašperič, San Lorenzo iz Turina, in Meto Ostan Mohwinckel iz Milana, ki sta zbrali in že poslali v Portorož res velike količine hrane, zdravil in oblačil ter denarja. Velikodušno sta se odzvali z Opčin trgovina čeljev Malalan in Casa del detersivo BK2, trgovina Bavcon iz Gorice ter neverjetno širokogrudno odjemalci veleblagovnice COOP iz Tržiča. Zbori Fantje izpod grmade, deklški zbor in otroški zbor Ladjica, vsi iz Devina, so nam za pomoč Hrvatom izročili veliko vsoto denarja, ki so ga zbrali na božičnem koncertu v šti-vanski cerkvi.

Nabiralna akcija je še vedno v teku. Kakor smo izvedeli, primanjkuje zdaj v glavnem hrana, plenice in zdravstveni material.

Težko je v kratkem poročilo omeniti vse, ki so kakorkoli priskočili na pomoč; eni v večji, drugi v manjši meri, vsak po svojih močeh in zato vsem enako občutena hvala.

Marta Terčelj

Boljunec - Božični ex tempore

V soboto, 11. januarja, zvečer je župnijska cerkev v Boljuncu doživela izredno veliko udeležencev faranov, prijateljev, mladine in ljubiteljev lepe božične pesmi. Tega dne je namreč Mladinski dom organiziral koncert božičnih pesmi in nagrajevanje otrok, ki so prispevali svoje izdelke na že tradicionalnem ex tempore na božični motiv. Ta ex tempore je doživel že svoj mali jubilej, saj ga boljunška župnijska skupnost prireja ob božičnih praznikih že petnajsto leto. Letos se je te prireditve udeležilo veliko število otrok, saj je oddalo svoje izdelke 59 udeležencev, porazdeljenih v štiri kategorije. 1. kategorija otroci iz vrtca, 2.

kategorija otroci prvih razredov osnovne šole, 3. kategorija otroci zadnjih razredov osnovne šole, 4. kategorija učenci nižje srednje šole. Ocenjevalno komisijo so sestavljali slikar Stano Žerjal, slikar Giorgio Roncelli in učitelj Fredi Žerjal. Komisija je pregledala vse izdelke ter izbrala po tri najboljše izdelke za vsako kategorijo. Ti izdelki so bili nagajeni s pokali, ki so jih prispevala razna podjetja, banke, društva in domače trgovine, ostali otroci so dobili sladkarije in spominsko medaljo. Prvo nagrado za 1. kategorijo je dobila Zobec Ilenia, za 2. kategorijo Žerjal Elisa, za 3. kategorijo Bandi Marialisa in za 4. kategorijo Metlika Peter. Vsa dela so razstavljena v dvorani Mladinskega doma.

Na večeru sta nastopila moški pevski zbor sv. Antona Novega v Trstu pod vodstvom Edija Raceta, ki je res lepo in dovršeno podal vrsto božičnih pesmi, ter mešani pevski zbor prosvetnega društva Mačkolje, ki je pod vodstvom učitelja Ignacija Duha ubrano zapel vrsto naših večno lepih božičnih pesmi. Pred nagrajevanjem otrok pa nas je še razveselil novo ustanovljeni ansambel »Fire and ice«, ki ga sestavljajo mladi Samuela Bandi, Martina Slavec, Dimitrij Novak in Ilario Tul. Ansambel je izvedel na modernejši način štiri božične pesmi. Uvodni pozdrav je imel Aleš Stefančič, program je napovedovala Mateja Metlika, medtem ko je božično misel prinesel novi dolinski župnik g. Rafko Slejko.

Prireditvev je bila dobro obiskana in je imela vse širši pomen, saj je že ustaljena tradicija, ki jo boljunška župnijska skupnost hoče na vsak način obdržati in jo še bolj popestriti tako, da bo privlačna za mlade, katerim je namenjena, pa tudi v razvedrilo in zadovoljstvo manj mladim.

G. Grmeku v spomin

Že pred pol stoletjem si mi nudil svoje prijateljstvo, še ko sva grabila seno v tvojem rojstnem Tomaju. Vedno si imel čas za razgovor in pomenek. Oznanjal si skrbno pripravljeno božjo besedo v lepi slovenščini. Hvala!

Darko

Vprašanje slovenske prisotnosti med papeževim obiskom v Trstu

Slovenska zamejska skavtska organizacija iz Trsta javno odpira vprašanje slovenske prisotnosti med papeževim obiskom v Trstu. Zato sklicuje srečanje z drugimi mladinskimi organizacijami, predstavniki pastoralnih svetov, društev, zborov in skupin, ki bo v petek, 24. januarja, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani ul. Donizetti, 3. Vodstvo SZSO.

Pohišvo

Korsic

Anton Korsic

- Serijsko pohišvo
- Pohišvo po meri
- Preureditve

Prodajalna: Trst, ulica S. Cilino, 38 - Tel. (040) 54390

Delavnica: Trst, ulica D. Chiesa, 91

10. obletnica smrti nadškofa P. Cocolina

S slovesno večerno sv. mašo v petek, 10. jan., smo se spomnili našega nadpastirja pok. Petra Cocolina, ki je 13 let modro in časom primerno vodil goriško nadškofijo. Veliko vernikov in lepo število duhovnikov se je zbralo pri somaševanju z našim nadškofom p. Bommarcom, videmskim nadškofom A. Battistijem in tržaškimi škofom L. Bellomijem. Somaševanje je vodil naš goriški nadškof, naslednik P. Cocolina, pridigal pa je videmski nadškof A. Battisti. Slovensko berilo je imel g. K. Bolčina, slovenske prošnje pa g. M. Markežič.

V govoru je nadškof Battisti omenil tri lastnosti, v katerih se je odlikoval pokojni nadškof Cocolin. Bil je dobri pastir zaupani čredi, razumel je sobivanje treh narodov v škofiji, Slovencev, Furlanov in Italijanov, zlasti zato, ker je izšel iz našega Centralnega semenišča, v katerem so se vzgajali fantje vseh treh narodnosti, in misijonsko je bil usmerjen; ustanovil je misijonske postaje v Zahodni Afriki ter tudi tam naše misijonarje obiskoval in blagoslavljajal njihovo delo.

Po maši so škofje in duhovniki obiskali in blagoslovili njegov grob, kjer počiva v levi ladji naše stolnice. Naj v miru počiva, njegovi duši pa naj Bog bogato povrne tudi vso skrb za nas slovenske vernike, zlasti še za ustanovitev naše slovenske župnije.

Štandrež

Preteklo nedeljo, 12. januarja, je naš mladinski cerkveni zbor, kakor vsako leto, prepeval v občinskem Domu onemoglih v Ločniku. V tem domu gostuje precej slovenskih bolnikov in so veseli, da slišijo petje v svojem jeziku. Zato njihov kaplan, g. Hilarij Brezigar, kaj rad povabi ob božičnih praznikih naše mlade pevke, da pod vodstvom učiteljice Elvire Chiabai pojejo pri prazničnem bogoslužju in zraven še podajo kratek koncert božičnih pesmi. Mlade pevke so se tudi letos rade in polno-

številno udeležile. Spremljali so jih njihovi starši. Vsako pesem so najprej predstavile tudi v italijanskem jeziku, tako da so lahko vsi udeleženci sledili z zanimanjem; na koncu so jim izrazili svojo pohvalo z dolgim aplavzom. Posebno prijazno jim je to izrazil g. kaplan in jih nato vse, pevke in starše, povabil na zakusko. Gotovo je bilo tega božičnega petja za stare in onemogle veselo tudi božje Dete, ki bo naše mlade pevke najlepše nagradilo.

MePZ »Podgora« v Beneški Sloveniji

Na dan sv. Treh Kraljev je mešana pevski zbor »Podgora« gostoval v občini Tipana v Beneški Sloveniji in tam pel med sveto mašo ob 11. uri, ki jo je daroval domači župnik don Mario. Po maši je naše pevce pozdravil župan Noacco ter jim daroval koledarje občine Tipana v italijanskem, furlanskem in slovenskem jeziku.

S tem gostovanjem je MePZ »Podgora« zaključil svoj res bogati božični program, ki je obsegal nastope pri božičnih obredih v domači cerkvi, pa sodelovanje na božičnici v stolnici, na reviji božičnih pesmi v gledališču Verdi v Gorici, na božični sveti maši v goriški bolnici, na prireditvi Bratužev Božič v Podgori, na škofovi maši v goriški bolnici.

V naslednjih mesecih se pri mešanem pevskem zboru »Podgora« pripravljajo na snemanje kasete z RTV Slovenija in na proslavo 40-letnice smrti Vinka Vodopivca.

Šola »Ivan Trinko« za hrvaške otroke

Pri božični nabiralni akciji za hrvaške otroke, begunce v Sloveniji, so dijaki in osebje srednje šole Ivan Trinko, sedež Gorica prispevali v okviru splošne akcije, ki jo vodi Caritas, skupno lir 1.641.850 in lepo količino blaga (hrana in obleke).

Dijaki oddeljenih razredov v Doberdobi so pa nabrali pri božičnici v iste namene 145.000 lir.

DAROVI

Za Katoliški glas: I.H. 80.000; župnija Mavhinje za objavljanje darov 50.000; ACM Gorica za objavljanje obvestil 50.000; župnija Podgora 38.000; druž. Bertolini 45.000; V.J. 50.000 in H.F. 50.000; Kristina Mazora v počastitev spomina Fani Klanjšček, Števerjan 50.000; N.N. daruje v spomin Zore Piščanc 100.000 in v spomin Olge Laščak 100.000; Neva Žerjal - Fonzari 50.000 lir.

Za misijone: Ana Furlan 100.000; Marija Trinko 100.000; P.P. 50.000 lir.

Za lačne: Gabrijela Čopič 40.000 lir.

Za društvo krvodajalcev iz Sovodenj: v spomin na dragega strica Draga Komjanca daruje nečakinja Sonja 100.000 lir.

Vera in Edi Forza v počastitev spomina dragega prijatelja g. Albina Grmeka za Dom srečanja na Višarjah 50.000 in za Sv. Goro 50.000 lir.

Amalia Ferigo daruje za Caritas, za Katoliški glas, za misijone in za Sv. Goro po 50.000 lir (skupaj 200.000 lir).

Z.S.: za Caritas 50.000 in za cerkev 100.000 lir.

Za Slovensko dobrodelno društvo za pomoč Hrvatom: dekliški zbor iz Devina, Fantje izpod Grmade in otroški zbor Ladjica darujejo 1.130.000 lir.

Za tiskovni sklad KG: Lojze Burjes 60.000; Herman Jazbec 50.000 lir.

Za cerkev v Mavhinjah: N.N. iz Mavhinj v zahvalo 100.000 lir.

Za cerkev na Sv. Gori: N.N. Podgora 100.000; Stanič M., Ronke 50.000 lir.

Ob 13. obletnici smrti moža Jožeta Tommasija daruje žena za sovojenjsko cerkev 100.000 in za Kat. glas 20.000 lir.

Za Katoliški dom: Lojze Burjes 120.000 lir.

Za Caritas: Lojze Burjes 53.000 lir.

Ob 9. obletnici smrti mame Filipe 100.000 za slovenske misijonarje, 100.000 za Katoliški glas, 100.000 za Sv. Goro.

Za slovenske misijonarje: N.N. Peč 50.000 lir.

Pomoč Hrvaški: Marija Trinko 100.000 lir.

Za Slov. Vinc. konferenco v Trstu: Darinka Terčič-Zafran 50.000 lir.

Namesto cvetja na grob g. Albina Grmeka Darko in Zinka 200.000 za Katoliški glas.

Za Katoliški glas: K.K. 500.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: Radovič 10.000; Pertot 20.000; bolniki 100.000; Bogomila 50.000; Jazbec 150.000; v spomin na mamo Valerijo daruje Nada Pertot 50.000; Radovič 100.000; Visintin 20.000; Pertot 10.000; krvodajalci 40.000; Vera in Zdravko v spomin drage mame Ane Caharija 50.000; Job 200.000; Slavec 50.000; Silva M. 25.000; nabirka za rože 190.000; Antonini 400.000 lir.

Večer z mladimi koncertanti

Prireditve, ki si jo je pred leti zamislilo Društvo glasbenih pedagogov Primorske, bo letos v Gorici in Sežani. Na njej nastopijo gojenci, ki so bili izbrani na predhodnih revijah. Letos so bile te revije sredi decembra v Tolminu, Kopru in Ilirski Bistrici. Komisije so za zaključno prireditev izbrale kar lepo število gojencev in skupin, tako da se bo nastop odvijal v dveh večerih. Prvi bo v sredo, 15. t.m., v Sežani. Na njem bodo nastopili Mladi talenti, to je gojenci do petnajstega leta starosti. V Gorici pa bodo nastopili Mladi koncertanti v sredo 22. januarja. Spored in izbor instrumentov je zelo pester, zato se obeta zanimiv glasbeni večer.

Društvo glasbenih pedagogov Primorske združuje učitelje raznih glasbenih šol, ki delujejo na Primorskem; v njem sta včlanjeni tudi obe zamejski glasbeni ustanovi, Glasbena matica in Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel. Na Goriškem večeru bodo zato nastopili tudi njuni gojenci.

DRUŠTVO GLASBENIH PEDAGOGOV
PRIMORSKE

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO
VZGOJO EMIL KOMEL

vabita na

VEČER Z MLADIMI KONCERTANTI

Dvorana Katoliškega doma v Gorici

Sreda, 22. januarja 1992 ob 19.30

obvestila

Romanje v Lurd, ki ga vsako leto prireja združenje UNITALSI, bo za goriško nadškofijo letos od 16. do 22. julija. Romanje je z vlakom za zdrave in bolne.

Ob voščilu za srečno in blagoslovljeno novo leto vas vabimo na mesečno konferenco za odrasle v sredo, 22. januarja, ob 20. uri v župnijski dvorani v Nabrežini. Predavatelj bo č.g. Jožko Kragelj in sicer o važnosti, težavah in predlogih katoliškega tiska. Po razgovoru: družabnost. Pridite!

Razstava pomenljivih jaslic v župnijski dvorani v Nabrežini je podaljšana do nedelje, 19. januarja. Ogled je možen v popoldanskih in večernih urah.

Slori bo imel dne 23. januarja redni in izredni občni zbor v Gregorčičevi dvorani (ulica sv. Frančiška, Trst). Prvi del bo ob 18., drugi ob 20. uri.

Za cerkev v Sovodnjah: V spomin botre Mare N.N. 50.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: Pierina Hrvatič, Ricmanje 70.000; Valerija Kuret, Ricmanje, v spomin pok. Jožeta Petarosa 20.000 in v spomin na pok. Jožeta Pregarca 20.000; Jakopič Jožica, Domio 50.000; Marija Zulian, Ricmanje 50.000; Marija Petaros, Ricmanje v spomin na pok. Jožeta 50.000; M.B. Trst 100.000; N.N. Ricmanje 50.000; N.N. v spomin pok. duhovnika Albina Grmeka 30.000; Bernarda Kuret v spomin pok. duhovnika Albina Grmeka 20.000 lir.

F.V. v spominu g. Albina Grmeka ob skavtski prireditvi na Proseku za hrvaške otroke 100.000; ob skavtski prireditvi na Proseku skupno za hrvaške otroke 600.000 lir.

Za pomoč hrvaškim beguncem daruje družina Žerjal De Luisa v spomin na svoje pokojne, ki so umrli pred kratkim, 15.000 lir.

Za misijone Jože in Pavla Margon 20.000 lir.

Ob obletnici smrti Maria Kocijančiča in Franca Mirošiča daruje družina za sve-toivansko župno cerkev 50.000, za sve-toivanski Marijin dom 50.000 in za sve-toivanske skavte 20.000; v spomin na Ivanko Rauber Černigoj daruje družina Černigoj za sve-toivanski cerkveni zbor 100.000 in za sve-toivanski Marijin dom 100.000 lir.

V spomin Ivanke Rauber Černigoj Marta Požar za sve-toivanski Marijin dom 25.000 lir.

Za sve-toivanski Marijin dom: Jože in Pavla Margon 150.000; gospa Bersan iz Podlonjerja 50.000; A.B. 50.000; M.B. 100.000; Marija Visintin 50.000; Ema Adami v spomin na svoje drage 20.000; Maksi Godina v spomin na starše 20.000; ob rojstnem dnevu mame Rahele in tete Vere Župančič Riketa in Gracija 50.000 lir.

radio

Spored od 19. do 25. januarja 1992

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.00 Mladinski oder. Pavel Lužan: »Zlati sinko«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev. 14.10 Mario Uršič: »Franc in njegovi«. Radijski dokumentarec. 17.00 Krajevne stvarnosti: Z naših prireditev.

Ponedeljek: 8.10 Jugoslavija 1918 - 1941 (ponovitev). 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Homer: »Odiseja«. 12.00 Umetniki pred ogledalom. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Mešani zbor Jacobus Gallus iz Trsta. 13.25 Gospodarska problematika. 14.10 Veselo na otroškem valu. 15.30 Tanja Rebula: Rodinov poljub. 16.00 Harmonikar Friedrich Lips. 17.10 Simon iz Ruta - ob petdesetletnici drugega tržaškega procesa.

Torek: 11.30 Homer: »Odiseja«. 11.45 Priljubljene melodije. 12.00 Položaj otrok in njihove usode v današnji družbi. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Mešani zbor Jacobus Gallus iz Trsta. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mi in glasba: harmonikar Friedrich Lips. 17.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev (ponovitev). 11.30 Homer: »Odiseja«. 12.00 Male neznane države. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Mešani mladinski zbor Srednjih šol iz Kopra. 13.25 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu (1. del). 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu (2. del). 16.00 Mi in glasba. Slovenski izvajalci na laserskih ploščah. 17.10 Moje najljubše knjige.

Četrtek: 11.30 Homer: »Odiseja«. 12.00 Skozi tančico molka. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Mešani zbor Hrast iz Doberdoba. 14.10 Dvignjena zavesa. 15.30 Spoznajmo Slovenijo (ponovitev). 16.00 Mi in glasba. Vokalna skupina Polivox in moški zbor Antonio Illersberg iz Trsta. 17.10 Četrtekova srečanja: Trst, december 1941. Ob 50-letnici drugega tržaškega procesa.

Petek: 11.30 Homer: »Odiseja«. 12.00 Indija-Koromandija: 12 potovanj po nezavarovanih stezah. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Mešani zbor Hrast iz Doberdoba. 13.25 Narodnozabavna glasba. 14.10 Otroški kotichek: »Pravljice...«. 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina. 15.30 Portret in srečanja (ponovitev). 16.00 Mi in glasba. Pianistka in skladateljica Brina Jež-Brezavšček v našem studiu. 17.10 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki (ponovitev). 9.00 Slovenska lahka glasba. 9.30 Cigani ne kradejo pesmi. 10.10 Orkester Moravske filharmonije in Akademski pevski zbor Žerotin. 11.30 Homer: »Odiseja«. 12.00 Krajevne stvarnosti: Rezija in Kanalska dolina. 12.40 Orkestralna glasba. 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon. 15.00 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 16.00 Mi in glasba. Mladi evropski izvajalci v palači Labia v Benetkah. 17.00 Poročila in kulturna kronika. 17.10 Alpe Jadran. 18.00 Igor Torkar: »Balada o črnem noju«. Stara igra o mladih ljudeh.

Kdor z lepim naukom norce brije, sam sebi vrat zavije.

PROSVETNO DRUŠTVO »ŠTANDREŽ«

Dramski odsek

Branislav Nušič

GOSPA MINISTRICA

Šala v treh dejanjih

Režija Emil Aberšek

Premiera v nedeljo, 19. januarja 1992 ob 17. uri v župnijski dvorani »A. Gregorčič« v Štandrežu

Potovanje s Katoliškim glasom v letu 1992

Tradicionalno potovanje s Katoliškim glasom bo letos od 23. do 31. julija (devet dni), in sicer na Škotsko (Anglija). Odhod iz Gorice v četrtek, 23. julija, na letališče v Trevisu, od tam z letalom na Gatwick in nato v Oxford.

Naslednji dan se začne pot proti Škotski in po njenih krajih: Chester, Glasgow, Inverness, Edimburg, kjer bo celodnevni postanek. Iz Edimburga bo peljala pot v Newcastle, York, nato v Cambridge in London. Celodnevni ogled Londona in zadnji dan, 31. julija, odlet iz Londona do Benetk in z avtopulmanom v Gorico, kjer se potovanje konča.

Na potovanju bo ves čas po Angliji in Škotski popotnike spremljal vodič z znanjem italijanščine, za duhovnega vodjo bo dr. Jožko Markuža. Cena za ves čas potovanja je 1.850.000. Ob vpisu se plača 300.000 lir, ostalo 20 dni pred odhodom. Vpisovanje se nepreklicno zaključi 30. aprila. Kdor želi imeti lastno sobo, doplača 38.000 na noč.

Vpisovanje na upravi Katoliškega glasa in pri dr. J. Markuži (Mavhinje).

KATOLIŠKI GLAS

Tednik
List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Tedena«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 533177 poštini tekoči račun: 11234499

Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Pošt. plačana v gotovini - skupina 1/70%
Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice

Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo
Società Tipografica Cattolica srl
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici
Cena posamezne številke: 1000 lir

Letna naročnina: Italija 45.000
inozemstvo 70.000
zračna pošta 95.000

Oglaš: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA